

BERNARDA – vi visste inte vilken tid det var GJORDES AV

PÅ SCEN Jonathan Sikell, Nassim Meki,
Rasmus Skaremark-Solberg, Jenny Nilsson,
Lisbeth Johansson, Michael Engberg och Rebecca Hayman
PRAKTIKANT BALETTAKADEMIEN GÖTEBORG
Erik Skoglund/Sanna Jonsson

TEXTER

Repliker ur "Bernardas Hus" av Federico García Lorca
"Bödlarna", "Ivan D", "Skingra folkmassan" – texter ur "Tiden
Second Hand – slutet för den röda människan" av Svetlana
Aleksijevitj i översättning av Kajsa Öberg Lindsten.
"Orden" – text ur "Hundra och en dag" av Åsne Seierstad, i
översättning av Jan Stolpe.
"Någon kommer" av Forough Farrokhzad, i översättning av
Elisabeth Fernold, Anja Malmberg och Namdar Nasser.
"Sundsvall 2014" av Jonathan Lehtonen samt texten "Victoria"
som är skriven utifrån en intervju med Victoria Müller.
"Min dotter" av Lisa Lindén

KOREOGRAF Camilla Ekelöf
REGISSÖR Pelle Hanæus
SCENOGRAFI, KOSTYM & MASK Tomas Sjöstedt
KOMPOSITÖR/MUSIK Tomas Elfstadius
REPETITÖR Ulrika Liljedahl
DRAMATURG Lisa Lindén
TEXTURVAL & TEXTARBETE Jonathan Lehtonen
LJUSDESIGN Christian Abrahamsson
LJUDTEKNIK Robert Ölund, Roland Andersson
KOSTYMATELJÉ Sara Nilsson, Marina Lantz Eriksson
REKVISITA Lena Sandgren
SNICKARE/SMED Magnus Linde
SCENTEKNIK Martin Larsson
VIDEOMEDIA Ludvig Turegård
FÖRESTÄLLNINGSFOTO Håkan Larsson
MARKNADSFÖRING/PRESS Tina Axelsson
TURNÉLÄGGNING Cathrine Ericson
PRODUCENT Ann Lundberg

TEKNISK CHEF Mauritz de Vries
KOMMUNIKATIONSCHEF Anna Ahnstedt Mitle
CHEFSPRODUCENT Ida Ivarsson
EKONOMICHEF Niils-Ove Carlén
EKONOMIASSISTENT Adriana Kirpensteijn
KONSTNÄRLIG LEDARE RTV DANS Camilla Ekelöf
KONSTNÄRLIG LEDARE RTV TEATER Pelle Hanæus
VD & ANSVARIG UTGIVARE Susanna Dahlberg

TACK TILL

Svetlana Aleksijevitj, Athena Farrokhzad, Åsne Seierstad,
Montessoriskolan åk 8, Victoria Müller, Hugo Chavez och
Gorki Glaser-Müller

REGIONTEATER VÄST

VI ÄR SVERIGES STÖRSTA TURNERANDE
INSTITUTION FÖR BARN OCH UNGA

RTV DANS

Bryggaregatan 10
503 38 Borås
Besök: Söderbrogatan 2

info@regionteatervast.se

RTV TEATER

Strömstadsvägen 41
45150 Uddevalla

Tel 020-50 40 75

www.regionteatervast.se

WWW.REGIONTEATERVAST.SE

HEJ PUBLIK!

Konst och kultur kan vara en plats där vi kan möta varandra, dela berättelser samt öka förståelsen för varandras förutsättningar och livsvillkor. Därmed minskar avstånden mellan oss människor vilket i sin tur stärker demokratin.

Med föreställningen Bernarda – vi visste inte vilken tid det var vill vi visa på hur olika situationer påverkar värderingar och synen på varje människas värde. Genom att skildra uttryck för makt och diktaturer hoppas vi kunna bidra till en diskussion om hur demokratin i Sverige, samt i världen i stort, kan utvecklas.

Barn och unga har rätt att delta i kulturlivet oavsett var de bor eller vilken skola de går på. Regionteater Väst har därför som uppdrag att turnera i Västra Götalands 49 kommuner. Tillgängligheten är ett grundläggande perspektiv för oss och ytterligare en dimension av demokratin.

Med Bernarda – vi visste inte vilken tid det var hoppas vi kunna utmana formerna för scenkonsten genom att ge text och rörelse lika stort utrymme i den här föreställningen, som är skapad i samarbete mellan vårt dans- och teaterhus.

Varmt välkomna!

Susanna Dahlberg, VD Regionteater Väst

FOTO: HÅKAN LARSSON

ARBETSPROCESSEN, LORCA & FÖRTRYCK

Maktspel, förtryck och hierarkier finns på nästan alla ställen där det finns människor. Hur ska vi kunna välja ut några specifika förtryck och vittnesmål när det finns så många?

I arbetet med den här föreställningen fanns det från början en pjäs från 1936 av den spanska poeten och dramatikern Federico García Lorca – Bernardas hus. Lorca blev avrättad av anhängare till den fascistiska generalen Francisco Franco samma år som pjäsen skrevs, 1936. I Bernardas hus vill en mamma hålla sina fem döttrar instängda i åtta år som ett tecken på familjens sorg efter att fadern avlidit. Ett matriarkat på mikronivå som förhåller sig till männen och det omgivande patriarkatet i byn och i tiden. En pjäs om makt och hierarkier, kärlek och motstånd.

Vid sidan om grundmaterialet Bernardas hus har vi samlat in vittnesmål via skönlitteratur, poesi och intervjuer från människor som upplevt förtryck eller som formulerat motstånd mot makten. Ambitionen har varit att ge många röster plats samtidigt som musiken och dansen är i centrum.

Under arbetsprocessen har vi även diskuterat om vi, vår scenkonstinstitution, är rätt avsändare för en föreställning om förtryck, om vi kan ge frågan legitimitet då få av oss har egna erfarenheter av soldaters våld, av splittrade familjer och länder. Vårt resonemang landade i att våld och maktövertagande kan ske i alla länder och kan ske på alla platser. Ondska (och godhet) finns i alla människor och vi kan alla bli förtryckaren. Den tid vi trodde var då – kanske är precis nu, eller kommer i morgon.

Lisa Lindén, dramaturg

LÄS OCH RADIOTIPS

"Älskade fascism: de svartbruna rörelsernas ideologi och historia" av Henrik Arnstad

P3 dokumentären av Shahab Ahmadian & Manuel Cubas

<http://sverigesradio.se/sida/avsnitt/57124?programid=2519>

VI FRÅGAR KOREOGRAF & REGISSÖR

Frågor till koreograf Camilla Ekelöf och regissör Pelle Hanæus.

Vad är den främsta anledningen till att ni vill göra en föreställning vars tematik delvis är förtryck och diktatur?

Camilla – Jag hämtar intryck av det som händer i vår samtid. De politiska strömningarna som bygger på att exkludera andra är något vi måste göra motstånd mot. Människor kan uppleva förtryck i sina hem, i sina länder, i skolan och på sina arbetsplatser. Jag vill lyfta upp förtrycket till ytan. Jag vill ge plats åt dessa tankar på scen genom dans och teater. Vi människor återupprepar beteenden och sätter dit andra när vi själva känner oss trängda. Vi håller på att upprepa historien i ett ständigt pågående förlopp. Det behöver vi få syn på.

Vad hoppas ni att publiken ska uppleva/tänka/känna efter att de har sett föreställningen?

Pelle – Jag hoppas att publiken ska ha blivit känslomässigt berörd av de karaktärer och situationer de får möta i föreställningen. Av musiken och det visuella. Att beröras av andras berättelser, förmågan att leva sig in i andras liv och göra kopplingar till sin egen tillvaro – det är sådant som gör oss mänskliga. Jag tänker att ett demokratiskt samhälle kräver av medborgarna att de formulerar och uttrycker sina åsikter, att de är engagerade i det gemensamma och de lyssnar på personer med andra erfarenheter. Kan vår föreställning inspirera till det, blir jag glad.

Hur tolkar ni scenkonstens roll när det kommer till samhällsförändring och samhällsutveckling?

Camilla – Konsten är där och kommenterar samhället och utmanar människor att tänka å ena sidan å andra sidan. Den bjuder upp till dialog, diskussion och till att konsensus får en mindre plats. Den kan också få oss att fly bort och föra in oss i fantasins värld för en stund.

Pelle – Scenkonsten har genom historien varit viktig för de styrande i samhället, vare sig den har bidragit till eller utmanat det rådande. Diktatorer har sett till att ta kontroll över scenkonst och kulturliv. Väl fungerande demokratier ser till att scenkonsten har både bredd och spets. Scenkonsten kan och behöver ibland vara en plats för humanistiska samtal.